

PM om tankarna bakom ATF

1. Inledning

I promemorior från oktober 2001 och juni 2002 föreslog en arbetsgrupp upprättad av Stiftelsen för Internetinfrastruktur (II-stiftelsen) att ett s.k. alternativt tvistlösningsförfarande ("Alternative Dispute Resolution", ADR) skall införas för känneteckenstvister mellan innehavaren av ett i toppdomänen .se registrerat domännamn och en person som menar att han har företräde till det tecken som utgör domännamnet. Arbetsgruppen presenterade ett förslag till utformning av tvistlösningsförfarandet.

Det föreslagna förfarandet innebar att frågan om en tvist mellan en innehavare av ett domännamn och en tredje man om det berättigade i att ha ett kännetecken registrerat som domännamn och om rätten till domännamnet på avtalsmässig grund skulle kunna lämnas till avgörande av en eller flera fristående personer. Förfarandet skulle vara tvingande för innehavaren av domännamnet och innehålla ett förbud mot att ett domännamn överförs till någon så länge som ett tvistlösningsförfarande pågår om namnet. Det föreslagna förfarandet var inte avsett att utesluta att tvistefrågan mellan innehavaren av domännamnet och den som menade sig ha företräde till namnet också kunde prövas av domstol.

Arbetsgruppens förslag tillkom mot bakgrund av att reglerna för registrering av domännamn i toppdomänen .se föreslogs bli ändrade så att den prövning av om en benämning kan registreras som domännamn slopas, utom såvitt avser vissa grundläggande krav på vad ett domännamn kan bestå av. Inte heller är det i framtiden avsikten att ett domännamn i .se måste avse en verksamhet med anknytning till Sverige. Förutsättningarna för att få ett domännamn registrerat i Sverige var alltså avsedda att liberaliseras i avsevärd utsträckning i förhållande till vad som gäller i dag. Detta kunde, enligt arbetsgruppen, förväntas leda till att benämningar som är identiska eller förväxlingsbara med annans närings- eller varukännetecken, som har skydd i Sverige, kommer att registreras som domännamn. För att mycket snabbt kunna lösa en sådan konflikt kan ett tvistlösningsförfarande vara av värde och utgöra ett alternativ till en sedvanlig domstolsprocess för såväl domännamnsinnehavaren som den som menade sig ha företräde till ett domännamn.

Arbetsgruppens förslag till utformning av tvistlösningsförfarande för .se anknöt i alla väsentliga avseenden till motsvarande internationella tvistlösningsförfaranden för de s.k. generiska toppdomänerna. Förslaget innehöll inga slutliga lösningar och innebar i vissa avseenden att alternativa lösningar presenterades. Promemorian från arbetsgruppen upptog därför 15 frågor vars besvarande av intresserade kretsar skulle utgöra underlag för fortsatta överväganden. Arbetsgruppens förslag till förfarande gjordes därför tillgängligt för intresserade kretsar som gavs tillfälle att komma in med synpunkter.

Synpunkter på promemoriorna lämnades av Datainspektionen, IT-kommissionen, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Lunds universitet, Post- och Telestyrelsen (PTS), Patent- och registreringsverket (PRV), samt av bl.a. Sveriges Advokatsamfund, Svenska Bankföreningen, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Branschorganisationen för innehålls- och tjänsteleverantörer på on-linemarknaden i Sverige (BITOS), Domain Network Sweden AB, Euronet Systems AB, Företagarnas riksorganisation, Gemenskapen för elektroniska affärer (GEA), Konsultbyrån för marknadsrätt, Nämnden för Domännamnsregler i Sverige (NDR), Posten AB, Signatordata HB, Stockholms Handelskammare, Svenska Patentombudsforeningen, Stockholms Patentbyrå Zacco AB, Föreningen Svenskt Näringsliv, Tele 2 AB, Telia AB och Svenska Tidningsutgivareföreningen.

I denna promemoria lämnar nu arbetsgruppen . på grundval av de svar som kommit in i .remissförfarandena . . ett slutligt förslag till ett alternativt tvistlösningsförfarande för .se. Förslaget avviker i sina huvuddrag inte från arbetsgruppens tidigare förslag.

2. Något om registrering av domännamn i .se och relationen mellan ett alternativt tvistlösningsförfarande och reglerna för registrering av domännamn i .se

II-stiftelsen har ansvaret för hanteringen av domännamn i den nationella toppdomänen .se. Stiftelsen äger ett aktiebolag . II-stiftelsen Internet Infrastruktur Stiftelsen . som ansvarar för registrering och förvaltning av domännamn i .se.

Den som vill ansöka om registrering av ett domännamn i toppdomänen .se har att vända sig till något av de ombud som anlitas av II-stiftelsen som är den organisation som tillhandahåller tjänsten att administrera och driva det svenska domännamsregistret.

Regler för registrering av ett domännamn i .se kommer att finnas i ett standardavtal; Allmänna villkor vid registrering av domännamn. Enligt dessa kan ett domännamn i .se inte registreras om det är identiskt med ett tidigare registrerat domännamn (p. 3 i villkoren). Enligt villkoren skall vidare ett domännamn . under vissa angivna förutsättningar . kunna avregistreras om det är identiskt eller förväxlingsbart med ett varukännetecken, näringskännetecken eller med vissa andra skyddade namnrättigheter (p. 18 i villkoren).

3. Införande av ett alternativt tvistlösningsförfarande?

Arbetsgruppens förslag: Ett alternativt tvistlösningsförfarande . alltså en möjlighet att på ett förenklat sätt lösa tvister om det berättigade i en domännamsregistrering och om rätten till ett domännamn . skall införas. Förfarandet kan användas av den som har rättslig grund till vissa känneteckens- eller namnrättigheter. Förfarandet skall nära ansluta till motsvarande internationella tvistlösningsförfaranden. . Förfarandet skall utvärderas efter ett år från dess införande.

Remissinstanserna: Av remissinstanserna tillstyrker det helt övervägande antalet att ett alternativt tvistlösningsförfarande införs och detta oavsett om reglerna för registrering av domännamn i .se liberaliseras eller inte. Lunds universitet och Svenska Patentombudsforeningen menar att i förfarandet skall också kunna prövas frågor om domännamsinnehavarens rätt till domännamnet.

Skäl: Införandet av ett alternativt tvistlösningsförfarande för .se har fått ett starkt stöd av intresserade kretsar.

Mot bakgrund av att reglerna för registrering av domännamn i .se skall liberaliseras kan det förväntas att behovet att komma till rätta med s.k. name napping ökar.

Grundat på internationella förebilder skall tvistlösningsförfarandet innehålla två grundläggande krav; det skall vara av tvingande karaktär och det skall innehålla ett förbud mot överföring av domännamn som är föremål för ett tvistlösningsförfarande.

Av omedelbar betydelse för effektiviteten av förfarandet är att tvistlösningsförfarandet är tvingande för domännamsinnehavaren. Ett förfarande som inleds av en tredje person måste därför kunna slutföras och resultera i ett avgörande även om domännamsinnehavaren inte är villig att delta i förfarandet. För att göra det helt klart för domännamsinnehavaren att förfarandet är tvingande för honom bör det i ansökan om registrering av domännamn närmare klargöras att sökanden åtar sig att följa vad som framgår av de allmänna villkoren med däri gjorda hänvisningar till andra regler samt att sökanden förklarar att han tagit del av dessa villkor. Av de allmänna villkoren skall framgå vilka materiella regler som skall gälla för det alternativa tvistlösningsförfarandet samt hänvisas till vilka förfaranderegler som skall gälla för tvistlösningen. Genom åtagandet blir domännamsinnehavaren på avtalsrättslig grund skyldig att underkasta sig ett alternativt tvistlösningsförfarande. Härigenom uppkommer den avtalsmässiga grunden för att kunna genomföra ett tvistlösningsförfarande.

Den internationella erfarenheten har visat att en domännamsinnehavare som dragits in i ett tvistlösningsförfarande inte sällan väljer att överföra sitt domännamn till någon helt utanförstående (s.k. .cyberflight.). För att undvika detta bör ett tvistlösningsförfarande innebära att den som handhar toppdomänen inte tillåter att ett domännamn överförs till ny innehavare så länge som tvistlösningsförfarandet pågår.

Lunds universitet har framhållit att det kan finnas situationer i vilka domännamsinnehavaren kan vara intresserad av att få till stånd en prövning av hans rätt till domännamnet. Innehavaren av namnet kan t.ex. vara utsatt för krav och påtryckningar från innehavaren av ett kännetecken och därmed ha ett behov av att få fastställt om vilken rätt till domännamnet som kan föreligga. Patentombudsforeningen har berört en liknande fråga och påpekat att det kan förekomma att någon i ond tro ansöker om ett tvistlösningsförfarande och alltså med kännedom om

domännamnsinnehavarens legitima intresse till namnet ändå ansöker om ett tvistlösningsförfarande, s.k. Reverse Domain Name Hijacking.

Arbetsgruppen bedömer att möjligheterna att i ett alternativt tvistlösningsförfarande pröva också sådana frågor om fastställelse som tagits upp av Lunds universitet och Patentombudsföreningen inte bör införas. Frågeställningarna är relativt komplexa. Om behov därav kan anses föreligga bör de i stället bli föremål för fortsatt uppmärksamhet och därför beaktas inom ramen för den utvärdering av förfarandet som arbetsgruppen föreslagit skall göras efter ett år från det att tvistlösningsförfarandet introducerats.

4. Tillämpningsområdet för tvistlösningsförfarandet

4.1. Förfarandet skall bara omfatta klara fall av missbruk

Arbetsgruppens förslag: Tvistlösningsförfarandet skall begränsas till klara fall av missbruk, dvs. det måste visas att innehavaren av domännamnet inte har någon rätt eller berättigat intresse till den benämning som utgör domännamnet och att domännamnet registrerats eller använts i ond tro.

Remissinstanserna: Flertalet menar att förfarandet skall begränsas till de klara fallen av missbruk och att det därför bara är i ondros-fallet som en tvistlösning kan leda till att domännamnet avregistreras eller förs över den som inlett tvistlösningen.

Skäl: Arbetsgruppens förslag som har stöd av remissinstanserna är i överensstämmelse med vad som gäller för de internationella tvistlösningssystemen. Arbetsgruppen vill dock i sammanhanget framhålla att förslaget i frågan om den onda tron utformats så att den onda tron skall avse antingen själva registreringen eller den senare användningen. Den som må ha registrerat ett domännamn i god tro men senare uppmärksamats på sin bristande rätt till namnet kan i den situationen komma att bedömas att vara i ond tro om sin rätt till att ha domännamnsregistreringen.

Inget hindrar att man i framtiden . sedan erfarenheter vunnits av tvistlösningsförfarandets ändamålsenliga funktion . omvärderar denna inställning till vilken typ av tvister som kan prövas i förfarandet och senare utsträcker förfarandet till att omfatta också mer komplexa typer av känneteckenstvister.

4. 2. Förfarandet skall bara kunna användas av den som har en rättighet som gäller i Sverige

Arbetsgruppens förslag: Bara rättigheter som har rättsverkan i Sverige . dvs. här i landet registrerade eller inarbetade kännetecken . och tecken som efter internationell registrering har verkan här skall kunna utgöra grund för ett tvistlösningsförfarande mot en innehavare av ett domännamn i .se.

Remissinstanserna: Det helt övervägande antalet instanser menar att bara rättigheter som har rättsverkan här i landet skall kunna användas som grund för ett tvistlösningsförfarande.

Skäl: Att som grund för ett tvistlösningsförfarande mot en domännamnsinnehavare i .se kräva ett kännetecken som har rättsverkan för Sverige kan sägas vara i linje med att toppdomänen .se är till för den svenska marknaden. Att tillåta ett tvistlösningsförfarande grundat på ett kännetecken som har rättsverkan någon helt annan stans kan leda till att domännamn i .se blir föremål för vad som kan uppfattas som oberättigade attacker utan samband med att domännamnet ens påstås ha någon marknadsstörande funktion.

Remissutfallet visar också att det är användarnas uppfattning att det bara är rättigheter som har rättsverkan i Sverige som bör kunna utgöra grund för att ett domännamn kan komma att avregistreras.

4.3. Annans varumärke och firma liksom vissa namn och titlar på upphovsrättsligt skyddade verk skall kunna användas som grund för ett tvistlösningsförfarande

Arbetsgruppens förslag: Varu- och näringskännetecken liksom annans släktnamn, konstnärsnamn, om namnet inte åsyftar någon sedan länge avliden, och titel på annans skyddade litterära eller konstnärliga verk skall kunna utgöra grund för ett tvistlösningsförfarande.

Remissinstanserna: Flertalet instanser menar att bara varu- eller näringskännetecken skall användas som grund för en tvistlösning. Patentverket menar att också länders och internationella organisationers namn skall kunna användas som grund för en tvistlösning. Advokatsamfundet föreslår att också titlar på periodiska tidskrifter och radioprogram vilka har grundlagsmässigt skydd skall kunna användas som grund.

Skäl: Grundat på internationella erfarenheter får det sägas vara helt klart att varukännetecken bör kunna tjäna som grund för att inleda ett tvistlösningsförfarande.

Härtill kommer att det för svenska förhållanden faller sig naturligt att ett näringskännetecken . firmor . får utnyttjas som grund för att inleda ett tvistlösningsförfarande om någon registrerat ett sådant kännetecken som domännamn.

Ett tvistlösningsförfarande skulle också kunna beakta ytterligare kännetecken eller benämningar som grund för ett förfarande mot en domännamnsinnehavare. Frågan om vilka kännetecken som i så fall bör komma i fråga får sägas vara en behovsfråga. Vad som närmast synes kunna komma i fråga är att något som är ägnat att uppfattas som en titel på någons skyddade upphovsrättsliga verk . t.ex. en film- eller boktitel . och vissa släktnamn.

Arbetsgruppen menar att mot bakgrund av den lansering som ibland förekommer av populära filmer eller böcker kan det finnas ett behov att rättighetshavaren har en möjlighet att med stöd av sin upphovsrätt få ett senare domännamn motsvarande film- eller boktiteln avregistrerat. Gruppen ser med andra ord att det kan finnas ett kommersiellt behov av denna möjlighet och vill därför gå längre än den mening som uttryckts av remissinstanserna.

Å andra sidan är arbetsgruppen inte beredd att i nuläget föreslå att ytterligare rättigheter . t.ex. de som föreslagits av Patentverket och Advokatsamfundet . skall kunna användas för ett tvistlösningsförfarande. Här kan dock den framtida utvecklingen visa på ett behov och frågan bör bedömas inom ramen för den utvärdering av förfarandet som tidigare nämnts.

4.4. Ett beslut i ett tvistlösningsförfarande om att domännamnet skall avregistreras eller överföras skall förhindras om innehavaren av domännamnet visar att han i domstol väckt talan om sin rätt till det tecken som utgör domännamnet

Arbetsgruppens förslag: Verkställigheten av ett beslut i ett tvistlösningsförfarande om att domännamnet skall avregistreras eller överföras skall förhindras om innehavaren av domännamnet visar att han i domstol väckt talan om sin rätt till det tecken som utgör domännamnet. Detta skall gälla oavsett om talan väckts i svensk eller utländsk domstol.

Remissinstanserna: Ungefär hälften av instanserna menar att bara talan i svensk domstol skall kunna hindra verkställigheten av ett beslut i ett tvistlösningsförfarande. Andra instanser . t.ex. Lunds universitet och Handelskammaren . menar att också talan i utländsk domstol skall hindra verkställighet. Lunds universitet och Patentverket framhåller att förfarandets effektivitet kan bli lidande om möjligheten finns att väcka talan om rätten till namnet även i domstolar i länder vilkas utslag inte erkänns här i landet. De föreslår därför att verkställigheten skall hindras bara om talan väckts i länder där utslagen erkänns här i landet.

Skäl: Remissutfallet är blandat.

Ett beslut i ett tvistlösningsförfarande om att registreringen av ett domännamn skall hävas eller att namnet skall överföras skall verkställas av den som handhar toppdomänen .se, dvs. av II-stiftelsen. Verkställigheten skall göras efter en endast mycket kort tid och inte vara beroende av domstols eller myndighets beslut eller bekräftelse.

Om domännamnsinnehavaren inom en kortare tid efter avgörandet visar att han inför domstol väckt talan om sin rätt till det kännetecken som grundar domännamnet skall avgörandet däremot inte verkställas. Tiden föreslås inte överstiga 14 dagar. Med att talan väckts. menas att en ansökan om stämning skall ha kommit in till domstolen eller om stämning inte behövs att talan framställts inför domstolen. Innebörden av kravet är alltså att det inte räcker med att domännamnsinnehavaren påstår att han kommer att väcka talan eller att han bara visar ansatser

för att så kommer att ske. Ett diariebevis eller liknande från en domstol eller en inkomststämpel från domstolen utvisande att stämningsansökan eller motsvarande kommit torde få vara bevis om att talan väckts.

Den talan som en domännamnsinnehavare kan komma att väcka inför domstol, för att förhindra verkställigheten torde i de flesta fall komma att vara en fastställsetalan eller motsvarande om att det kännetecknen som utgör domännamnet består som ett varu- eller näringskännetecknen tillhörande domännamnsinnehavaren eller att användningen av domännamnet inte utgör intrång i annans rätt till ett varumärke eller en firma (jfr 44 § första stycket varumärkeslagen, 1960:644, och 23 § första stycket firmalagen, 1974:156).

En annan situation kan vara om domännamnsinnehavaren väcker talan mot den som begärt tvistlösningsförfarandet och yrkar förbud för denne att använda sitt kännetecken; sitt varumärke eller sin firma. Ett bifall till en talan som nu har nämnts torde komma att försätta domännamnsinnehavaren i en sådana situation att förutsättningar för att avregistrera domännamnet efter ett tvistlösningsförfarande saknas.

Om den som begärt tvistlösningsförfarandet . en tredje man i det avtalsmässiga förhållandet mellan domännamnsinnehavaren och II-stiftelsen . inte har hemvist i Sverige följer av internationella åtaganden som Sverige har om domstols behörighet på privaträttens område . Rådets förordning om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och de s.k. Bryssel- och Luganokonventionerna i samma ämne . att en talan som domännamnsinnehavaren vill väcka mot tredje mannen för att hindra verkställigheten kan behöva väckas i domstol i den stat där tredje mannen har hemvist (jfr. t.ex. artikel 2 och 16.4 i den nämnda rådsförordningen). Inte heller följer av de nämnda rättsakterna med säkerhet att en talan om förbud mot en tredje man som har hemvist utomlands med nödvändighet kan prövas i svensk domstol (jfr artikel 5.3 i Brysselkonventionen samt t.ex. rättsfallet NJA 2000 s. 273 och Karnov, Svensk Lagsamling 2001/02 s. 3177 till not 32).

Det faktum att talan skulle röra ett domännamn registrerat i .se torde som rättsläget ser ut idag alltså inte med säkerhet garantera att domännamnsinnehavarens talan för att förhindra verkställighet också skall eller kan tas upp av svensk domstol.

En domännamnsinnehavares möjlighet att få rätten till sitt namn prövad av domstol bör emellertid av rättssäkerhetsskäl inte begränsas. Också en talan i utländsk domstol om rätten till namnet . som ibland torde bli den domstol som skall pröva frågan . bör därför hindra verkställigheten av ett tvistlösningsbeslut om att namnet skall avregistreras eller överföras. Frågan är då om verkställigheten skall förhindras av att talan om rätten till namnet väcks bara i . som Lunds universitet och Patentverket menat . vissa utländska domstolar. Effektivitetsskäl kan naturligtvis tala för att det bara är utländska domstolar vars utslag erkänns här landet som bör hindra verkställigheten av ett beslut från ett tvistlösningsförfarande. Å andra sidan utesluter det domstolar i länder med stor ekonomisk aktivitet och med vilka Sverige och svenska företag har betydelsefulla affärsrelationer. Antag att ett bolag från USA innehar ett domännamn i .se. Ett annat amerikanskt bolag inleder ett tvistlösningsförfarande avseende domännamnet och får gehör för att namnet skall avregistreras. Om det första bolaget då, för att hindra verkställigheten av tvistlösningsbeslutet, väljer att väcka talan mot det andra amerikanska bolaget kan det te sig mycket naturligt att parterna för denna tvist i USA. För arbetsgruppen framstår det inte som lämpligt att i det läget verkställa tvistlösningsbeslutet bara för att talan väckts i ett land med vilket Sverige i princip inte har några avtal om erkännande av amerikanska domstolsutslag.

Arbetsgruppen delar således inte . åtminstone inte för närvarande . den åsikt som framförts av Lunds universitet och Patentverket att verkställighet skall hindras bara om talan väckts inför vissa utländska domstolar. Även denna fråga bör kunna uppmärksammas inom ramen för den utvärdering av förfarandet som gruppen tidigare föreslagit.

4.5. Tvistlösningsförfarandet skall kunna tillämpas också på registreringar av domännamn som gjorts före det att reglerna om tvistlösning introducerats

Arbetsgruppens förslag: Förfarandet skall kunna tillämpas också på äldre domännamnsregistreringar, dvs. registreringar som gjorts i tiden före det alternativa tvistlösningsförfarandet tillkommit.

Remissinstanserna: Det helt övervägande antalet instanser godtar att tvistlösningsförfarandets får tillämpas också på äldre registreringar, dvs. ges retroaktiv verkan.

Skäl: För effektiviteten av ett alternativt tvistlösningssystem torde det vara nödvändigt att systemet kan tillämpas inte bara på sådana domännamn som registrerats efter tvistlösningsförfarandets införande utan också på redan registrerade domännamn.

Gällande avtalsvillkor (allmänna villkor) mellan II-stiftelsen och domännamnsinnehavaren möjliggör att villkoren kan ändras efter meddelande därom till innehavaren. Med detta synsätt skulle en ändring av de allmänna villkoren som innebär införandet av ett alternativt tvistlösningsförfarande medföra att förfarandet också skulle komma att omfatta redan gjorda registreringar av ett domännamn.

Det kan i detta sammanhang framhållas att om tvistlösningsförfarandet också skall kunna användas mot redan gjorda äldre - domännamnsregistreringar det torde innebära en mycket begränsad möjlighet till framgång mot äldre registreringar. I sådant fall torde det nämligen bli svårt att visa att innehavaren av det äldre domännamnet inte har något berättigat intresse till namnet eller att det registrerats eller använts i ond tro.

4.6. De materiella reglerna för tvistlösningsförfarandet

Arbetsgruppens förslag: De materiella reglerna för tvistlösningsförfarandet som de beskrivits i avsnitten 3 och 4.1. - 4.5. tas in i de allmänna villkoren som är en del av det avtal som finns mellan II-stiftelsen och domännamnsinnehavaren.

Remissinstanserna: Förslaget har inte föranlett någon erinran från instanserna.

Skäl: För utformningen av de avtalsvillkor som skall vara de materiella reglerna för ett tvistlösningsförfarande hänvisas till p. 17 i förslaget till Allmänna villkor vid registrering av domännamn.

Det första avtalsvillkoret (p. 17 a) är utformat för att ge tvistlösningsförfarandet dess tvingande karaktär (jfr avsnitt 3). Villkoret innebär att verkställigheten av ett beslut i ett tvistlösningsförfarande bara förhindras om domännamnsinnehavaren väcker en talan inför domstol (jfr avsnitt 4.4).

Det andra avtalsvillkoret (p. 17 b) föreskriver vad som får beslutas i ett tvistlösningsförfarande samt att det, sedan ett förfarande inletts, råder ett förbud för domännamnsinnehavaren att överföra domännamnet till någon annan (jfr avsnitt 3).

Det tredje avtalsvillkoret (p. 17 c - e) föreskriver vilka rättigheter som kan utgöra grund för ett tvistlösningsförfarande samt under vilka omständigheter som ett domännamn får avregistreras eller överföras till annan (jfr avsnitt 4.2, 4.3 samt 4.1).

5. Förfaranderegler för tvistlösningsförfarandet

5.1. II-stiftelsen skall administrera tvistlösningsförfarandet

Arbetsgruppens förslag: II-stiftelsen skall administrera tvistlösningsförfarandet . vara tvistlösningsorganisation . och därmed handha den inledande handläggningen av ett förfarande.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna menar att II-stiftelsen . åtminstone inledningsvis . kan vara tvistlösningsorganisation.

Skäl: Det helt övervägande antalet remissinstanser ifrågasätter inte att II-stiftelsen kan vara den organisation skall administrera tvistlösningsförfarandet. Enligt arbetsgruppen finns det inledningsvis, innan erfarenheter vunnits av förfarandet, inte anledning att överlämna också till andra organisationer att administrera tvistlösningarna. Det kan i sammanhanget nämnas att sedan ett alternativt tvistlösningsförfarande infördes för den belgiska toppdomänen har under en tvåårsperiod ungefär 20 ärenden om tvistlösning förekommit där.

Frågan om vem som i längden skall administrera tvistlösningsförfarandet bör dock vara föremål för den utvärdering av förfarandet som tidigare föreslagits.

5.2. Tvistlösningsorganisationen skall fördela ärenden om tvistlösning mellan den eller de personer som skall utföra förfarandet (tvistlösarna)

Arbetsgruppens förslag: II-stiftelsen (tvistlösningsorganisationen) skall genom fördelning (.lottning.) utse den eller de personer som skall vara tvistlösare. Om den som begär tvistlösningen vill ha tre tvistlösare skall en tvistlösare, som då skall vara ordförande mellan tvistlösarna, utses av II-stiftelsen. Vardera part får utse en tvistlösare. Tvistlösarna skall utses bland de personer som till II-stiftelsen förklarat sig villiga att vara tvistlösare.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser som yttrat sig i frågan menar att tvistlösarna som huvudregel skall utses av tvistlösningsorganisationen genom fördelning av uppdragen. En möjlighet för den som begärt tvistlösningen att också få utse tvistlösare skulle kunna leda till .shopping. av tvistlösare. Stockholms handelskammare och Advokatsamfundet föreslår att om tvistlösningsförfarandet skall göras av tre personer bör tvistlösningsorganisationen utse en tvistlösare och parterna var sin tvistlösare.

Skäl: För att systemet inte skall förlora trovärdighet bör det inte vara möjligt för den som begärt ett tvistlösningsförfarande att också utse den som skall besluta om tvistlösningen. En sådan ordning skulle . enligt vad som framkommit under remissförfarandet . inte vinna användarnas förtroende.

Som Stockholms handelskammare påpekat är det gängse praxis att vid skiljeförfaranden som skall utföras av tre personer vardera part har möjlighet att utse en person.

5.3. Förfarandet måste vara snabbt och billigt

Arbetsgruppens förslag: Tvistlösningsförfarandet skall innehålla regler som innebär att muntliga inslag i förfarandet undviks samt att ärenden skall avgöras inom en viss kortare tid som bara i särskilda fall får utsträckas. Tvistlösningsorganisationen får ta ut en avgift för sina kostnader med förfarandet. Kostnaden måste vara rimlig. Om den som begärt tvistlösningsförfarandet får framgång med sin ansökan skall halva avgiften för förfarandet återbetalas till sökanden.

Remissinstanserna: Det övervägande antalet instanser godtar att sammanträden bör undvikas vid ett tvistlösningsförfarande. De menar att ett förfarande bör vara avslutat senast inom tre månader. Högsta godtagbara kostnad för ett förfarande anges av flera remissinstanser vara mellan 15 000 kr och 20 000 kr.

Skäl: Också i de internationella tvistlösningsförfarandena undviks muntliga inslag samt finns tidsgränser inom vilka förfarandet skall vara avslutat.

Flera remissinstanser förutsätter att II-stiftelsen kommer att subventionera kostnaderna för förfarandet så att det inte blir för dyrt att inleda och genomföra ett förfarande.

Kostnaden för förfarandet bör, å andra sidan, sättas så att förfaranden inte inleds i onödan.

Arbetsgruppen menar att kostnaden för ett tvistlösningsförfarande bör vara omkring 10 000 kr om tvisten skall prövas av en tvistlösare och 20 000 kr om tvistlösarna är tre.

Vissa remissinstanser . bland dem Svenskt Näringsliv . har framhållit att det är viktigt att rena missbruksfall kan angripas utan att det leder till höga kostnader för den som ifrågasätter domännamnsregistreringen. Svenskt Näringsliv har för att kostnaderna skall kunna hållas nere föreslagit att tvistlösningsorganisationen skall kunna besluta i förfarandet om svar uteblir från domännamnsinnehavaren. Bara om ansökan bestrids bör ett fullständigt tvistlösningsförfarande genomföras.

Svenskt Näringslivs förslag innebär en möjlighet till något som skulle kunna beskrivas som en summarisk process inom ramen för det alternativa tvistlösningsförfarandet, som redan det kan sägas vara ett mycket förenklat förfarande. Arbetsgruppen menar att förslaget från Svenskt Näringsliv av rättssäkerhetsskäl inger vissa betänkligheter. Bl.a. kräver förslaget en möjlighet till att saken i så fall kan återupptas efter ett beslut (återvinning). Det kan heller inte förutses att om svar från domännamnsinnehavaren uteblir sökanden behöver lägga ner något mer arbete på ärendet än det som själva ansökan om förfarandet redan inneburit. På grund härav och då

arbetsgruppen menar att avgiften för förfarandet skall återbetalas om sökanden har framgång i saken bör inte några förenklingar i det föreslagna tvistlösningsförfarandet nu genomföras.

Också denna fråga bör dock vara föremål för fortsatt uppmärksamhet inom ramen för den tidigare nämnda utvärderingen.

5.4. Ett pågående tvistlösningsförfarande skall som huvudregel fullföljas även om talan inför domstol väcks under ett pågående förfarande

Arbetsgruppens förslag: Ett pågående tvistlösningsförfarande skall fullföljas även om talan inför domstol väcks under ett pågående förfarande. Bara om domännamnsinnehavaren och den som begärt tvistlösningen är ense om det skall förfarandet avbrytas.

Remissinstanserna: Flera instanser menar att ett pågående förfarande i princip bör fullföljas även om det under tiden väcks talan i domstol om samma sak som är föremål för tvistlösningen.

Skäl: Ett tvistlösningsförfarande skall av allmänna skäl inte utesluta att parterna i tvisten i stället vänder sig till domstol. Detta skall kunna ske när som helst, dvs. också under ett pågående förfarande.

Flertalet remissinstanser menar att det i detta läge är olämpligt att överlåta åt beslutsfattarna att bedöma om förfarandet skall avbrytas. I stället bör detta avgörande ligga hos parterna.

Ett beslut från ett tvistlösningsförfarande som fullföljs även om talan under tiden väckts vid domstol kommer inte att kunna verkställas. Detta följer av det avtalsvillkor som innebär att verkställighet inte skall kunna ske om talan i saken väckts inför domstol.

5.5. Innehållet i förfarandereglerna

Arbetsgruppens förslag: Förfarandereglerna för tvistlösningsförfarandet, innehållande bl.a. vad som beskrivits i avsnitten 5.1. . 5.4. skall finnas i en särskild regelsamling till vilken de allmänna villkoren i det avtal som finns mellan II-stiftelsen och domännamnsinnehavaren hänvisar.

Remissinstanserna: Förslaget har inte föranlett någon erinran från instanserna.

Skäl: För den närmare utformningen av de förfaranderegler som bör finnas för tvistlösningsförfarandet hänvisas till *bilaga 1*.

1 § innehåller bestämmelserna om vem som skall utföra ett tvistlösningsförfarande

1 2 § anges att det är II-stiftelsen som är tvistlösningsorganisationen och därmed har att inledningsvis handlägga förfarandet.

3 § föreskriver hur förfarandet anhängiggörs. Det sker dels genom en ansökan till II-stiftelsen, dels genom en särskild underrättelse till II-stiftelsen. Båda åtgärderna måste göras av den som begär tvistlösningen för att förfarandet skall kunna inledas. Underrättelseskyldigheten till II-stiftelsen motiveras av det förbud mot överförande av domännamnet som finns under ett pågående förfarande. Att underrättelseskyldigheten till II-stiftelsen fullgjorts måste visas inför tvistlösningsorganisationen (jfr 8 §). Det bör kunna ske genom företeende av kopia på den underrättelse som sänts till II-stiftelsen. Förfarandet har en förebild i 64 § patentlagen (1967:837).

1 4 § föreskrivs en skyldighet att betala en ansökningsavgift för förfarandet.

5 § anger vad en ansökan skall innehålla för grundläggande uppgifter om parterna.

6 § reglerar frågan om antalet tvistlösare i ett förfarande. Av 11 § följer att om sökanden bara begärt en tvistlösare antalet personer som skall utföra tvistlösningen ändå kan bli tre.

7 § anger vad ansökan om tvistlösning skall innehålla för uppgifter för sakens materiella prövning.

Av **8 §** följer att vid brister eller ofullständigheter i en ansökan skall sökanden få tillfälle att komplettera sin ansökan. Om det inte sker skall ansökan avvisas. Ett sådant avvisningsbeslut skall fattas av II-stiftelsen. Beslutet innebär inte att sökanden avskärs från möjligheten att göra en ny . fullständig . ansökan.

9 § föreskriver att en ansökan om tvistlösning skall kommuniceras med motparten inom en viss tid. Svarstiden har angetts till 30 dagar och kan inte förlängas. Motparten skall därvid i det föreläggande vari han uppmanas svara också, av tvistlösningsorganisationen, upplysas om att ett uteblivet svar inte hindrar att förfarandet avslutas genom att ärendet prövas i sak. Prövningen i sak ankommer naturligtvis på tvistlösaren.

Av **10 §** följer vad motpartens svar skall innehålla. Det föreläggande från II-stiftelsen vari motparten uppmanas svara skall innehålla en upplysning om vad svaret skall innehålla.

11 § anger motpartens (domännamnsinnehavarens) rätt att utse tre tvistlösare om sökanden bara begärt en. Den ytterligare avgift som skall utgå för detta skall betalas av domännamnsinnehavaren. Om avgiften inte betalas görs prövningen av bara en tvistlösare.

Av **12 och 13 §§** följer att II-stiftelsen bara får ta emot en ansökan om tvistlösning och överlämna svaret på ansökan till den som begärt tvistlösningen. II-stiftelsen får inte utföra ytterligare skriftväxlingsåtgärder mellan parterna. Ärendet skall därefter genast överlämnas till tvistlösaren. Kommer det inte in något svar från domännamnsinnehavaren (motparten) överlämnas ansökan m.m. till tvistlösaren med besked om att svar uteblivit.

I 13 § finns därutöver en bestämmelse om att parterna, sedan skriftväxlingen avslutats, skall få en underrättelse om vem eller vilka som är tvistlösare.

Det följer av **14 §** att tvistlösaren skall verka för att tvistefrågan blir nödvändigt utredd. En viss aktivitet från tvistlösaren för den materiella bedömningen av tvisten förutsätts således. Omfattningen av denna aktivitet är en fråga för tvistlösarens diskretionära prövning.

15 § utesluter möjligheten till sammanträde inför tvistlösaren.

16 § är en rättssäkerhetsgaranti för att ett ärende inte avgörs utan att en uppgift som tillförts ärendet är kända för parterna. Det är tvistlösarens skyldighet att vara uppmärksam på bestämmelsen.

17 § innebär att tvistlösaren måste motivera sitt ställningstagande.

I **18 §** anges de tider inom vilka ett tvistlösningsförfarande skall utföras. Det är tvistlösaren som bestämmer om tiden får utsträckas.

19 och 20 §§ innehåller regler om expediering av tvistlösarens beslut. Därutöver innehåller 19 § regler om att tvistlösaren skall .samla. de inlagor och uppgifter som kommer in till honom i en akt. Akten skall i samband med att förfarandet avslutas överlämnas till tvistlösningensorganisationen. Bestämmelsen möjliggör för främst parterna att förvissa sig om innehållet i tvistlösarens beslutsunderlag.

Enligt **21 §** skall tvistlösarens beslut alltid vara offentligt.

Av **22 §** följer att ett tvistlösningsförfarande skall utföras på engelska språket om ansökan om registrering av domännamnet gjort på engelska. Regeln är dock inte undantagslös. Även om registreringsansökan är på engelska får en ansökan om tvistlösning göras på svenska, som då också blir handläggningsspråk i förfarandet.

Enligt 23 § får part anlita ombud att föra talan. Något fullmaktskrav skall inte finnas.

Av **24 §** följer att bara om parterna är eniga får ett tvistlösningsförfarande avbrytas; annars skall det fullföljas (jfr avsnitt 5.4).

Enligt **25 §** svarar vardera part för sina kostnader i ett förfarande. Någon ersättningskyldighet för motparts kostnad kan alltså inte föreskrivas.